Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjanmaan hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2027–2030

Vammaisneuvosto 4.11.2026 § 41
ÖVPH/6556/00.02.04.00/2026

Valmistelija West Sari
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen osallisuusohjelma kuvaa asukkaiden ja asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä toimintatapoja, joilla hyvinvointialue edistää asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä. Ohjelma on tarkoitettu asukkaiden, asiakkaiden ja henkilöstön käyttöön, ja se perustuu hyvinvointialueen strategiaan ja arvoihin.

Ohjelman visiona on, että osallisuus on arkipäivän toimintatapa kaikissa palveluissa. Asiakasosallisuus kattaa sekä asiakkaan osallistumisen omaan hoitoonsa ja palveluunsa että mahdollisuuden vaikuttaa palvelujen kehittämiseen omaa asiointia laajemmin. Ohjelma kytkee tämän parempaan asiakaskokemukseen, turvallisuuteen ja resurssien vaikuttavaan käyttöön.

Ohjelman keskeiset tavoitteet ovat:

• vahvistaa hyvinvointialueen kykyä osallistaa asiakkaita tarkoituksenmukaisilla ja joustavilla tavoilla.

• edistää sujuvaa yhteistyötä järjestöjen ja kuntien kanssa.

• ottaa asiakkaat mukaan palvelujen kehittämiseen yhdessä ammattilaisten kanssa.

• tehdä asiakaspalautteen antamisesta vaivatonta kaikille asiakasryhmille.

Toimenpiteisiin kuuluvat osallisuusryhmän muodostaminen, kokemusosaajien ja asukaspaneelien hyödyntäminen, osallistumisalustan käyttö sekä palautekanavien monipuolistaminen. Ohjelma määrittelee osallisuustyön vastuita henkilöstölle, yksiköille, johdolle ja päätöksentekoelimille.

Ohjelman tavoitteiden toteutumisen kokonaisseuranta kuuluu vuosittaiseen laadun, turvallisuuden, osallisuuden ja valvonnan raporttiin.

Kommentointi ja jatkovalmistelu – ehdotettu menettely

Ennen osallisuusohjelman hyväksymistä vaikuttamistoimielimet saavat mahdollisuuden kommentoida ohjelmaluonnosta. Kommentteja pyydetään erityisesti tavoitteiden, osallistumiskeinojen, eri asiakasryhmien huomioimisen sekä toimeenpanon ja seurannan näkökulmista.

Valmistelija kokoaa kommentit, arvioi niiden edellyttämät muutokset ja viimeistelee ohjelmaehdotuksen. Ohjelma hyväksytään hyvinvointialueen johtoryhmässä ja aluehallituksessa. Hyväksymiskäsittelyyn liitetään yhteenveto kommenteista ja siitä, miten ne on huomioitu.

Sektorijohtaja työikäiset Niemistö Riku
Ehdottaa, että vammaisneuvosto:

1. merkitään Pohjanmaan hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2027–2030 luonnos tiedoksi.
2. antaa ohjelmaluonnoksesta kommentit ja mahdolliset muutosehdotukset
3. toimitetaan kommentit ohjelman valmistelijalle huomioitavaksi ennen hyväksymiskäsittelyä.

Päätös:
Vammaisneuvosto katsoo, että ohjelma on hyvin muotoiltu ja että se nostaa esiin tärkeitä näkökohtia osallisuudesta ja vaikuttamisesta. Samalla asukkaiden todellisia

vaikuttamismahdollisuuksia täytyy kuitenkin vahvistaa. Usein asiat on jo valmisteltu pitkälle ennen niiden käsittelyä eri toimielimissä, mikä rajoittaa mahdollisuuksia todelliseen vaikuttamiseen. Lisäksi asukaspaneeleja ja kokemusosaajia voitaisiin käyttää suuremmassa määrin. Puutteena on se, että ohjelmaa ei ole saatavilla selkokielellä. Jotta osallisuus toteutuisi käytännössä, on tiedon oltava ymmärrettävää ja saavutettavaa myös selkokieltä tarvitseville.

Liitteet

Liite 1 Osallisuusohjelma 2027-2030 fi